

Følg opp Istanbul-konvensjonen!

Taler

Beth Hartmann

Dato

17 april 2021

Sted

Oslo

- 1 Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner blei undertegna i mai 2011 i Istanbul.

- Derfor har den fått navnet Istanbul-konvensjonen. Norge ratifiserte avtalen i
5 2017, og det betyr at vi formelt har tilslutta oss en internasjonal avtale og dermed blei avtalen en del av Norsk lov. Det er nå 34 land som har forplikta seg ved ratifikasjon av konvensjonen til å følge opp avtalen. Det er veldig bra.

- Men i mars i år kunngjorde Tyrkia at landet trakk seg fra konvensjonen. Tyrkia
10 vil ikke være med på hverken å forebygge eller bekjempe vold mot kvinner eller vold i nære relasjoner.

- I 2014 var jeg i Amed i Tyrkia. Da fikk vi snakke med og møte flere kvinnefellesskap. Som for eksempel kvinnefellesskap for studier,
15 kvinnefellesskap for salg av sjøldyrka varer, krisesenter og kvinnefellesskap som nabohelpsgrupper. Kvinnene sammen jobba seg fram til enighet om hvordan de ville ha det. Jeg forsto på disse kvinnene, og vi kan jo bare tenke oss det sjøl, at de fikk styrket sjøltillit gjennom arbeidet sitt, og de fikk vist patriarkatet at de sto sammen som en slags hær.

- 20 Så har vel Erdogan og partiet hans tenkt seg litt om og forstått at de ikke er interessert i at kvinnene skal bli sterke, og de trodde kanskje at kvinnene blei en trussel for dem. Staten Tyrkia arbeidet da mot å trekke seg fra denne avtalen, og det ga de beskjed om i mars i år.

- 25 I 2019 var jeg også på tur i Amed. Denne gangen ville vi også prate med og treffe kvinneorganisasjoner. Vi traff en organisasjon med forkortelsen TJA som på engelsk heter Free Women's Movement, på norsk blir det vel Bevegelsen for frie kvinner. Denne bevegelsen er en 40 år gammel organisasjon som ble startet av

og for kurdiske kvinner på landsbygda. Mange av dem var geriljasoldater. De første kampene var mot undertrykking fra staten og mot patriarkalske strukturer i familien. Jeg husker godt da jeg leste biografien til Sakine Cansiz om hennes kamp mot de patriarkalske strukturene hun og hennes kampheller var utsatt for. De hadde kommet et godt stykke lenger enn det som blir beskrevet i boka «dødevaskeren» fra Irak. Det har vært en lang kamp. På turen i 2019 traff vi ikke igjen noen av kvinnefellesskapene fra 2014. Våre verter på denne turen hadde klart å skaffe oss en avtale med kvinneorganisasjonen Rosa. De tok dette navnet etter flere roser. Rosa Luxemburg, den kurdiske martyren Rosa og ikke minst alle de flotte kurdiske jentene som heter Rosa. De starta organisasjonen i 2018 for å fylle tomrommet etter de mange ulike kvinnesentrene som blei stengt eller forbudt etter kuppet i 2016. Rosa var da det eneste kvinnesenteret i Amed som ikke blei styrt av myndighetene. Myndighetenes krisesentre var ikke trygge for kvinnene. De oppfordret kvinner til å gå tilbake til mannen.

Det hadde vært en tydelig nedgang av tilfeller av vold mot kvinner før kuppet og unntakstilstanden. Etter kuppet så de en markant økning.

Amnesty rapporterte i 2020 om omfattende familievold mot kvinner i Tyrkia.

Tvangsekteskap, ekteskap mellom barn, og æresdrap er de mest påfallende eksemplene. Studier fra Sørøst-Tyrkia viser at omtrent halvparten av alle kvinner ikke velger sin ektemann. Kvinner som blir tvunget til ekteskap er ofte mindreårige.

Tvangsekteskap kan involvere psykologisk mishandling, følelsesmessig utpressing og intenst sosialt press fra familie og omgivelser. I de mest ekstreme tilfeller omfatter det også fysisk mishandling, misbruk, bortføring og drap. Gjerningsmennene i disse tilfellene kan bruke tvangsekteskap som en utvei for å unngå straff. Det er også tilfeller der familien har solgt datteren sin via tvangsekteskap til prostitusjon. Andre tilfeller har vist at foreldre ikke har beskyttet barna mot seksuelle overgrep.

Alt dette kunne vært motarbeidet ved å innføre Istanbul-konvensjonen. Nå må alle kvinner i Tyrkia kjempe mot de gamle patriarkalske strukturene aleine, og kan ikke i samarbeid med kvinner i andre land jobbe fram lover og regler som beskytter kvinner mot overgrep i de nære relasjonene.

Disse skoene vi ser her på bakken kan være symbol på alle de kvinnene som blir

70 ofre for at Tyrkia har trukket seg fra konvensjonen.

Kilde

www.solidaritetmedkurdistan.no

75 **URI**

<https://www.virksommeord.no/tale/folg-opp-istanbul-konvensjonen>

80

85

90

95

100

105